

TISZAVIDÉK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 4 frt — kr. Negyedévre 1 frt — kr.
Fél évre 2 frt — kr. Egyes szám ára 8 kr.

Megjelen minden vasárnap reggel.
Hirdetéseket a kiadóhivatal jutányos áron vesz fel.

Felelős szerkesztő és kiadó

S Z I L B E R J Á N O S.

SZERKESZTŐSÉG:

Csongrád, Magtár-utca 41. szám, hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

KIADÓHIVATAL:

Csongrád, Magtár-utca 41. szám, hová az előfizetések, hirdetések, közlemények intézendők.

Mondva csinált ünnepély.

Szegény magyar! de sokat vissza élnek neveddel, pedig sajnós, legtöbbje csak akkor veszi ajkára e szót s használja frázisnak a jelzőt, hogy egyszerűsmind hazafi is, ha érdeke úgy hozza magával.

Nagy hangon szoktak az ily ál hazafiak hivatkozni a történelemre, mely arról tesz bizonyosságot, hogy a multban bármily ádáz harcz, gyűlölet, vagy pártviszály szított is köztünk s meghusított a nemzet érdekében teljesítendő üdvös intézmények létrehozását, de ha a nemzet létjogosultsága veszélyben forgott, elfelejtették a párt-harczot s lelki szemeik előtt egyedül a haza szent ügye lebegett, testvérekké lettek, s a legnagyobb elszántsággal életök s vérök árán védelmezték a haza sérthetetlen jogait.

Igen, készséggel elismerjük, hogy a rég mult időben ez így volt, de sajnós, a kétségbeesés s borzadály tölt el bennünket, hogy az idő viszontagságai az embereket nemcsak testvérszeretetükből vetköztette ki, de hazafiságának még jellegét sem őrizte meg, hanem az csak eszköz a kezében arra nézve, hogy milyen alkalom kínálkozik azt anyag gyanánt mások félrevezetésére s megtévesztésére felhasználni.

Ma oly korszakot élünk, az emberek rosszasága annyira fajult, hogy más-

kép gondolkoznak, másképp éreznek, mint a hogy cselekesznek, mert nekik az szolgál elégtételül, ha ravasz fondorlatokkal másokat félrevezethetnek és az ebből származó anyagi hasznot a maguk javára kizsákmányolhatják.

Hány példával tudnánk beigazolni, hogy azon egyének, kik minduntalan feltölték magukat vezérszerepet játszani, s a bizalmat töletek kierőszakolva, a legnagyobb lelketlenséggel avval rútul visszaéltek, hogy milyen szomorú s szánalomra méltó helyzetbe sodortak benneteket, azt hisszük, hogy mindenki annak kínos fájdalma alatt szenved s így felesleges annak ecsetelése.

Az elmúlt napokban vagyis f. hó 15-én ünnepeltük, nemcsak a szokásos s örökké felejthetetlen 1848-iki dicső napok emlékét, de annak 50 éves évfordulóját is. Mindenki iparkodott tőle telhetőleg, mint egyszerű hazafi, a lélekemelő ünnepély nagyságához hozzájárulni s valóban megható látványt nyújtott, midőn az agg férfiak testületileg megjelentek, kik a dicső napoknak nem csak szemtanúi, de közreműködői s részesei valának a kivívott győzelemnek, midőn könnyekre fakadtak a leirhatatlan lelkesedés felett.

Egyedül azon lesújtó hír zavarta meg az ünnepély hangulatát, midőn az esti órákban egész váratlanul hire futott, hogy Gajári Ödön országgyűlési képviselő ur is körünkbe érkezett, s

a Casinó által mondva csinált vagy jobban mondva az ő tiszteletére rögtönzött felolvasó ünnepélyt átvarázsták nemzeti ünnepé, s így ennek örve alatt alkalmuk nyílt magas személyét a kivívott sok eredményekért tönjenezni s magasztalni, mit a képviselő ur volt kegyes elfogadni.

Hogy milyen háládatlanok az emberek, eléggé fényes tanujelét szolgáltatva a képviselő ur ezen ténye által is, hogy míg az ötlet körül rajongó s egyuttal tévútra vezető elemek csak az által tettek neki hasznos szolgálatot, hogy a választási célokra leküldött 18.000 frton testvériesen megosztzkodtak, anélkül azonban, hogy a képviselő ur érdekében kiszolgált eszemiszom költségeit csak részben is kifizették volna, hozzájuk szegődik s velük ünnepel, holott mi tartottuk helyette a beszámoló beszédet.

Pedig határozottan meg vagyunk arról győződve, hogy biztos tudomása volt arról, hogy nemcsak a Casinó ünnepel e nagy napon, de kivétel nélkül az egész város közönsége s így minden más egyet is, s annyit joggal mondhatunk, hogy a képviselő ur nem egy kliknek, de ezuttal az egész város közönségének a képviselője s így nincs szükség arra, hogy ha már megválasztása óta, tehát majd nem 2 éve, tartja először érdemesnek megválasztói közé lejönni, hogy icognitó titokban érkezék,

A TISZAVIDÉK TÁRCZÁJA.

Olgicza násza.

— Eredeti tárcza, az orosz népeletről. —

Irta: Polgár Géza.

— Még jó darabon nyulik el az ut Vilnág? Kifogy egy csöppig a wutkyuk és nem tudom hol lelünk itt csajnját?)! — szolt Iván, fázósan göngyölgetve magát a vastag daróc pokrócz közé.

— Sohse féljen gazd'uram, ott leszünk mi nemsokára, — felelt Jaropolk, egy tagbaszakadt erős testalkatu férfi, az Iván kocsisa. Azzal közécsapott a két tüzes paripának, mire azok még vadabban, széluél sebesebben szelték a sikló száunul azt a járattal, sima uttalan hómezőt, a melynek végtelenségén nem látszott egyéb hónál.

Iván csendesen ült a száu farában. Mellette, körülé töltött fegyverek hevernek, készen az esetleges rosszember vagy farkas támadásra. Ritka szemöldöke alól folyton föl föl pislantott kicsiny, fürkésző szemével. Ez jelezte, hogy már türelmetlenkedni kezd.

Gyorsabban Jaropolk! nógatta újra, meg újra, mert késő lesz. Az a gaz Ogareff meg még megesküszik Olgiczával, pedig annak megtörténnie nem szabad, érted? . . . Nesze, hajts föl csak egy kicsit ebből.

1) Csajnjája — pálinkamérő hely.

És feléje nyújtott egy teli üveg Kwaszt²⁾. Majd a felét szitta ki belőle Jaropolk egy szuszra. Ez volt a válasza.

És most megint a lovak közé csapott. Magasau szökent fel körülöttük a lovak patáitól felrugott hó. aztán, akár csak az égből esett volna, sűrűn potyogott alá. Mert később elállott lassan a hóhullás. Nyomasztó csend volt, csak a száu siklása a mint hasította a hómezőt, tett valami kis zajt. Meg a lovak prűszkölése is zavarta a csendet. Amde nem zavarta mindez Ivánt, hogy kocsisának a kellő utbaigazítást megadja:

— A mint odaérünk — szolt — azonnal abrakoltatsz. Aztán felpántlikázod a lovakat. Érted? Aztán tüstént tovább hajtasz, a lakodalmas ház háta mögé. Ott bevárd, a míg érted küldök. Bejössz és letelepszel ott, a hová visznek. Közelemben leszel, tehát folyton figyelhetsz. A mikor majd feléd intek és az ülőhelyemet elhagyom, te is felkelsz, kimégy és egyenesen az ajtó melletti benyilóba fordulsz. Ott találsz egy leányt. Azt, akit én szeretek. Az lesz ott a menyasszony. Érted? De neki nem szabad Ogareff neijévé lennie, érted, nem szabad! . . . Jól vigyázz! Hisz ősmered a járást, elég soká szolgáltál Vilnában, meg aztán majd minden asszonyt te vittél ott esküvőre.

— Értem — volt a válasz.

2) Kwaszt — kedvelt orosz ital.

— Kivezeted. Akkorára én is ott leszek. Azután felülteted a száukóra. A többi munka rám vár. Te magad igyekezz mielőbb szabadulni. Lóra kaphatsz, már tudniliik olyaura, a milyen kerülközik. Ne válogass! Egy pár puskalövést ne sajuálj, ha észrevesznek, főkép ha Ogareffnek szólhat valamelyik. — No most elég lesz. Messze vagyunk még?

— Nemsokára ott leszünk, szolt a kocsis.

— No csak előre . . .

*

Vilna falucska két földszintes házsor közt elfutó egyetlen utcájában nagy volt a vigaság. Olgicza, a falu legszebb lánya esküvőre készült Ogareff. Olgiczák szegény parasztháza körülbelül az utcásor közepén állott. Kicsi volt a falu, de minden ridegsége mellett barátságos, a sok zsemlyánka³⁾ fel volt diszítve szép f-kete, narancs, meg fehér szinuel. Ez az ország színe. Különösen az Olgiczáéké. A ház belsejében egy sarokban van a ház védőszentjének a képe, mely előtt lámpát éget az áhitatos gazd'asszony, Olgicza törődött, kemeg anyja. Benn a szobában hatalmas kemence mellett ág áll, körülötte egy csomó feldiszított szentkép. Ott van a czár képe is. Mindenki a mint belép, előbb a szent képek előtt hajtja meg magát és csak azután

3) Zemlyánka — vályogház.

mert ilyen eljárás nem invonálhatja azt a bizalmat, hogy a jövőben reményt nyújtson arra, hogy mint közszeretethen álló férfit ismét megválasszuk.

Ha már minket nem is tartott érdekesnek magas megjelenésével szerencsétlen, nem vesszük oly rossz néven, mint azt, hogy az iparosokat, kik szolgálatában állottak s kiket csak mindig eszközül tudnak felhasználni, de érdekeit ott a hol kellenék nem csak megvédeni nem tudják, de ha alkalmuk nyílik, azoknak szolgálatot tenni, egyszerűen mellőzik és háttérbe szorítják, ezekkel szemben tehát nemcsak figyelmetlenséget, de egyáltalán háládatlanságot tanúsított a képviselő ur.

Nekünk pedig azon reményt nyújt vigaszt és serkent bennünket a további kitartásra, hogy végre valahára sikerült egy lelkes bajnokot találhatni, Kovács János ügyvéd ur személyében, ki már a közel napokban körünkbe érkezik s nemcsak tudásával, de egész akaraterejével s hazafiságával fog velünk együtt a közérdek szempontjából önzetlenül közreműködni.

Ismerjük az ellenvéleményeket, ismerjük, hogy mily módon szoktak elfogult bírálatot gyakorolni különösen azokkal szemben, kik érdekük szolgálatában nem állanak, hát még oly egyénnel szemben, ki azért jön ide, s a kit nem ismernek, hogy a rém uralmat megtörje s végre valahára a közönség jogos érdekei nyerjenek érvényesülést.

Kovács ügyvéd ur a rövid együttlélt alatt is eléggé bebizonyította, hogy ő nem érdek ember, ő nincs rászorulva se hivatalra, se magas állásra, mert mint vagyonos ember jön hozzánk s így csak szerencse ránk nézve, ha őt szent ügyünk élére megnyerhetjük.

Viszont ne gondolja Kovács ügyvéd ur, hogy mi tényleg akarjuk vezetni, szolgáljon biztosítékkal s előleges zálogul azon egybehangzó kijelentésünk, hogy mi mint a párt tántoríthatatlan

hívei, tőlünk telhetőleg közreműködünk, s minden tekintetben támogatására leszünk, hogy közös erővel a becsületes uton haladva, a közérdek üljön diadalmas orgiát a zsarnokok felett.

Csongrád város nagy közönségéhez kérés szavunk pedig csak az lehet, hogy végre valahára ébredjen öntudatra, eleget csalódott a múltban, ne engedje magát a lejárt s mindig a husos fazekak után ólálkodó egyének által tényleg vezetni.

Üjdonságok.

— **Személyi hír.** Gajári Ödön, városunk országgyűlési képviselője és Vadnai Andor dr. főispán részt vettek a Kaszinó által rendezett márcz. 15-iki ünnepélyen. A képviselő ur a mily titokban érkezett választói közé, ép oly lopva módon oldott kezeket Csongrádról, talán attól tartva, hogy nemes bőrében kár esik.

— **Közigazgatási bizottság.** Csongrád vármegye közigazgatási bizottsága a f. hó 28-án délelőtt fél 10 órakor tartja meg a havi rendes ülését a vármegyei háza kistermében Szentesen. Ugyanaz nap délután pedig ugyanott a fegyelmi választmány ülészet.

— **Márczius 15 Csongrádon.** Már-már azt hittük, hogy szabadságharcunk 50 éves évfordulóját ép oly időjárás közepett ünnepeljük meg, mint a milyen időben 50 év előtt nagyjaink küzdöttek a szabadság megszereléséért. A hajnali erős borulást azonban megtörte a szürkület s az idő kedvezni látszott, az ünnepélyek lefolyásának. Az egész város lobogódiszt öltött, az üzletek egész napon át zárva voltak, az utcákban ünnepi díszben öltözött közönség hullámozott. Reggel 9 órai kezdettel főtemplomunkban hálaadó istentisztelet tartatott, melyen részt vettek a 48-as honvédek, az előjáróság, az egyesületek és társulatok testületileg. Mise alatt az Iparos-dalárda énekelt. A szent mise végeztével a közönség a városháztérre vonult, hol Blázsik Márton nyug. szolgabíró, 48-as honvéd-hadnagy méltatta a napot, mely a gondolat szabadság, a népszabadság és a földszabadság napja. Ezzel a délelőtti ünnepség befejezést nyert. Délután 1 órakor az izr. imaházban tartott istentiszteleten nagyszámú közönség előtt Büchler Márton rabbi, a tőle megszokott magas szárnyalású beszédben méltatta a nagy napot, mely után még a dalárda énekelt szép összhangban. Az esti órákban a banquettekre sietett a város közönsége, melyek közül az Iparosok által a „Pannonia” szállodában

rendezett ünnepély volt a legnépesebb. Ugrai Albert, ipartestület elnöke mondott itt sikerült alkalmi beszédet s Csányi Dezső parosszágát szavalt el a Petőfi „Talpra magyar”-ját. A Függetlenségi 48-as Népkör saját helyiségében ünnepelt. Nem voltak itt valami sokan, de a kis gárda hozzá méltó lelkesedéssel ünnepelte meg azt a napot, a melyet ők zászlójukra irtak, mely alatt a közjóért küzdenek. Nem volt itt hiány semmiben; eszmékben gazdag ünnepi beszédet mondott Hacker Mátyás, ki nemcsak a nagy nap jelentőségét méltatta, de rá mutatott beszédeben arra is, hogy a nemzet midőn ki vívta szabadságát, egyben letette az első alapkövet a visszafejlődésre. Vacsora után tánc volt, melyen a szép leánykák közt, csinos magyar menyecskék, nagy élékséggel forgatták a tarka vigaszt. A „Polgári Kör”-ben szintén számosan voltak jelen s a Kaszinó ünnepélyére is telt közönség.

— **Gőzhajózatok a Tiszán.** A Tisza-gőzhajózási-társaság az elmúlt héten hozatta rendbe kikötőit Szolnok és Szeged között. A hajózatok valószínűleg a mai nappal megkezdik vegyesjáratban a közlekedést — az említett vonalon.

— **A sajtóhibák.** A legfigyelmesebb korrigálás után is becsúszik egy-egy betűhiba, melyet nem kis bosszankodásra, már csak a példányok kinyomtatása után vesznek észre még azok is, kik kevés figyelemmel futják át a sorokat. Az igazi szarvasibák azonban leginkább akkor mutatkoznak, ha a nyomdatermék az éjjeli órákban nyomatik. Lapunk múlt heti számának belső oldalai szintén a késő éjjeli órákban kerültek nyomás alá, a mely körülménynek tudható be, az abban előforduló értelemzavaró sajtóhibák, melyekért t. olvasóink szives elnézését kérjük.

— **Hegyi Csongrádon.** Alig hogy hírt adtunk Hegyi távozásáról, ismét arról értesülünk, hogy Hegyi megunta a fővárosi élete s le jön közénk állandó tartózkodásra. Ugy látszik a főváros nem alkalmas hely a bünsőknek — a vezeklésre.

— **Vidéki távirat.** Pártunk egyik leglelkesebb tagjához, Ludrovai Tóth István mérnök urhoz a késő esti órákban Kovács János ügyvéd urtól Alsó Leudváról a nemzeti ünnepély alkalmából egy hazafias s eszmékben gazdag távirat érkezett, melynek tartalmát szöszert ideig tartjuk: „A lélekemelő ünnepélyen szellemileg köztetek vagyok, veletek együtt kiáltom: éljen a sokat szenvedett hazá és Csongrád lelkes magyar népe! Kovács. ügyvéd.”

— **Legujabb az amerikai here ellen.** Azon magkereskedők, kik elárasztották hazánkat amerikai luczerna- és löheremaggal, ellenétbe jutottak végre kormányunkkal is.

üdvözlő a háziakat és később, külön a menyasszonyt. Különösen a sok fiatal legény. Ott van közöttük Ogareff is, a vőlegény, egy ritka szakállu, zengzetes hangu, szép fiatal legény, széles homloka és szép kerek álla kellemes benyomása.

Szegény paraszti lakoma, fekete kenyér, savanyu káposzta, halak, savanyu kel-leves, egy kis pohákarétes kerülnek az asztalra. Persze elmaradhatlan a pálinka, a sok erős ital, rumos tea. Mindkettőből jócskán fogy. Megjött már Iván is, majd később megjelenik Jaropolk. Ugy, ahogy megbeszéltek. Ogareff az ő pajtásaival elvegyül a mulatózóknak és Iván folytonos unszolására nem tud ellenállni a pokoli italoknak. Lerészegednek.

— Kész-e már Olgicza? szól Ogareff pittyókosan. Gyerünk az esküvőre.

— Tüstént meg lesz, — szól Iván, a kit szintén meghívtak, mert jó barátja volt az Olgicza boldogult szántóvető apjának. Azelőtt itt lakott a faluban, jó módu gazda volt, most is az, szerette epedőn Olgiczát, — még most is imádja, de ez hallani sem akar felőle. Aztán épp ezért itt hagyta a falut és elment Grodnóra. De most, hogy még egyszer, talán utoljára megláthassa, hát mégis eljött... de rossz szándékkal.

— Kész-e már Olgicza? — kérdi újra Ogareff, de barátai csittitják.

— Ne siess lurkó, elég gyönyörűség lesz még benne ugys.

Iván most intett Jaropolknak. Alig vet-

ték ezt észre. Csak mulattak, ittak egyre és daloltak sok szép dalt, főképp az „Ukraina viszhangját”.

Rossz szándék vezette Ivánt. Elakarta lopni a szegény Olgiczát.

Most Jaropolk kilépett az udvarra, majd pedig az Olgicza bevilójába lépett. Ott állt Olgicza, szép haja gyönyörűen befonva, rajta a takaros myrtus koszorúval, hófehér fogsora a mikor kacagott, kilátszott, tündökölt, szépen kivillogott. Az égen előkerült a nap néhány reszkető, hőtelen sugára. Nyilván csak üdvözlőni jött a szép menyasszonyt, majd eltűnt, visszabujt újra, hogy ne lássa, mi készül.

Az utcán alig volt két lézengő paraszt, mindnyájan benn voltak.

— Gyerünk a száukóhoz — szól Jaropolk. És Olgiczával kilépett a kis kapun, hátul. Utánuk az anyja

Bár csak ne jött volna, gondolta Jaropolk. Iván csak itatta a vőlegényt is, a többit is.

Majd a szánnál termett. Ott volt Jaropolk is a szép Olgiczával, meg az ősz anyjával, akit most Jaropolk elvezetett gyorsan.

Felültek a száura. Olgicza a rossz Ivánt fel sem ismerte első tekiutetre, csak akkor, — de már későn — amikor a lovak kettőjükkel repültek.

Nyil nem ment oly gyorsan, mint az a kis száukó. Olgicza szivrepesztő sikoltozása behallatszott a mulatókhoz, Jaropolk pedig guyonosan bekiáltott:

4.) Ukraina viszhangja — kedvelt orosz népdal.

— Hé Ogareff ébredj! Olgicza vár a szánon. Majd felkapott egy tüzes — persze lopott — paripára s vágatott a száukó után.

Mintha darázs-fészket bottal megbolygattunk, úgy rebentek széjjel a vendégek, ki lóháton, ki gyalog a rablók nyomába. De egyikük se érheté utol, mind lehull utközben nagy részegségében.

Szörnyűség hallani az ősz auya jajveszkelését.

— Ellopták Olgiczát, segítség! — és nyomban elájul.

A szegény Olgicza pedig ezalatt rimámkodik:

— Eressz el, nem kellesz, százszor inkább a halál.

Most Iván könyörgött: Nézd ott folyó látszik. Olvadón ütődnek egymáshoz tetején a jéglapok. Emitt az én falum. Barát-ságos szép ház. Édes, meleg otthon, hő szívem s miudennél hatalmasabb, nagy szerelmem. Kérlek, könyörgöm, jöjj hozzám asszonyomnak.

— Inkább a pokolba. Téged megátkozlak, hitvány lelketlen.

Igy küzdöttek ketten.

A lovak rohantak, megijedve a nagy sikoltozástól. Olgicza még egy nagy erőfeszítéssel félig kiugrott a száuból. Iván utána kapott és a hajánál fogva rántotta vissza a száukóba.

— Készülj a halálra, kiáltott Iván. De előbb ölelj meg, csókolj meg, haljuuk meg mindketten.

Ugyanis a földmivelési miniszternek 1894. évi. szám alatt tegnap kelt rendelete érkezett az állami magvizsgáló állomásokhoz melyben ezeknek meghagyják, hogy tartózkodjanak az amerikai luczerna és lóheremag leplembózástól és így jóváhagyta a miniszter a magvizsgáló állomások azon eljárását, mely szerint az amerikai heremag ólomzárását eddig is visszautasították. Azon körülményből pedig, hogy a magyar kormány szükségének látta az amerikai heremagot az állami ólomzárólástól eltiltani, világosan kitűnik, mily alapos jogosultsága volt azon mozgalomnak, melyet egy a budapesti állami magvizsgáló állomás, mint az országos magyar gazdasági egyesület, de különösen Mauthner Ödön nagykereskedő cég indított az amerikai lóhere és luczerna ellen. E törekvésében Mauthner nem tántorította el magát sem a többi nagykereskedőnek (Haldek, Deutsch, Frommer) nyilatkozatai, sem a száz és százakra menő szepitgetést és támadást tartalmazó körlevelek által. Kívánatos, hogy a fentemlített rendelkezésnek legyen az üdvös hatása és ugyszólván kötelessége minden tisztesség hazafias kereskedőnek, hogy kivegye maga részét abból a küzdelemből, mely a veszedelmes és káros amerikai luczerna és lóhere ellen irányul.

— **Ujtás.** A rendőrségre nézve nem épen kedves ujtást léptetett életbe az előjáróság, elrendelte ugyanis, hogy a község háza bejáratánál a rendőrség fegyveres nappali őrszolgálatot tart. Mint halljuk az előjáróságot a szocialisták erőszakoskodása készítette ezen ujtás végrehajtására.

— **Az idejű fősorozás eredménye.** az előző évek eredményéhez képest, elég kedvezőnek bizonyult. A fősorozáson, mely mint lapunk előző számában említettük volt, a f. hó 15, 16 és 17-én tartott meg, a csongrádi, csanyi és tömörkényi mind három korosztálybeli hadköteles egyénekből összesen 121-et talált a katonaiszolgálatra alkalmasnak a sorozó bizottság, és pedig: az I-ső korosztályból 84, a II. korosztályból 14, a III. korosztályból pedig 23-an váltak be a tényleges katonai szolgálatra.

— **Uj hercegek.** A demokratikus eszmék nyilvánulásának ötven éves fordulójára épen alkalomszerű a kormány azon terve, mely most van megvalósuló félben, hogy több magyarországi főúri családnak, köztük a Károlyiak és Festeticheknek, a hercegi rangot akarja megszerezni.

— **Fagylabdák ellen.** A fagylabdák feltörését (megfagyott testrészek) ugyminth kezek, lábak, orr és füleket egészen megőrizni, vagy már feltört helyeket gyorsan begyógyítani, a fájdalmakat teljesen elkerülni, ez minden egyesnek óhajta, kik

Persze hiába csábitotta a szegény leányt. Iván csak lihegett a felindulástól, szemei szikráztak, teste remegett, hiába, hiába.

A harc rettentő volt. Olgicza elfáradt, és a tusakodásban elájult. Iván forrón ölelte, csókolta. Már-már közel voltak a folyó partjához. Iván Jaropolkot nem vehette észre, de ez őket látta és nyomon követte. Iván lovai most a folyó partján ágaskodni kezdtek. Ez volt a szerencse. Jaropolk látta a retteutő küzködést, az elalélt leányt. Gonosz vágya támadt. A mint közelebb ért, fegyvert ragadt hirtelen, hogy lelője nyomorult lelketlen gazdáját — s övé lesz a leány. Villogott a szeme, megvillant a fegyver és a golyó talált, oh de nem Ivánt, hanem átfurta Olgicza ártatlan, szunyadó, halált vágyó szívét. Könyörület volt ez, könnyebb így a halál, mint vízbe fullni. Iván megjéjt, segítségért ordit, ámde későn. A lovak megadták neki a legiszonyabb halált. Nekirontottak a jégpánczélos víznek. Iván már fuldokolt. Majd eltűnt, majd felbukott és sokáig vergődött, iszonyuan kiulodva, míg végre egy nagy jéglap neki ment s lenyomta végképpen a piszkos habokba, utána a lovak is belepusztultak, a kocsi is alámerült.

Mikorra Jaropolk odaért a vízhez, ott uszott Olgicza megtépett szép myrtus koszorúja.

Jaropolk letérdelt s csöndesen imádkozott.

fagylabdákban (fagyást) szenvednek. Egy gyors és biztos hatású eszközt ad I korona beküldése után postafordultával J. Lechemayer Temesvár, Stefánia-ut 16. saját ház Magyarországra.

— **A fejfájás okai.** Egyik hírneves angol orvos érdekes tanulmányt közöl a fejfájásról. Minden fejfájásnak — ugymond — megvan a maga oka s ebből megtudható a baj eredete. Ha a homlok táján, a szemek fölött kellemetlen nyomást érzünk s e mellett szédülésről és étvágytalanságról panaszkodunk, egyszerűen a gyomrunkat routottuk el s egy kis koplalás a legjobb gyógyszer. Ha homlokunkon a fájdalom igen heves és lázas tünetek lépnek föl, akkor komolyabb betegségtől tarthatunk s legjobb azonnal orvoshoz fordulni. Láz és szédülés nélkül a tartós betegség arra vall, hogy tüdők nincsen rendben. Ha fejünk hátsó részén gyakori a fájdalom, akkor májukat kell megvizsgáltatnunk, mert tartós betegségbe eshetünk. Szuró, szinte furó fájdalom a két halántékon vérszegénységre vall, míg a heves feloldali főfájás a nagyfokú idegesség jele s csak pár órai sötétben való csendes nyugvás által gyógyul meg. Ha a fájás egészen a fejünk tetején székel, mintha mázsás súly nyomná a koponyánkat, egész biztos, hogy szellemi túleröltetés a fájdalom oka. Ha a fájás szakgatott s az egész fején átnyilal, rheumatikus fájdalommal van dolgunk, mely a légvonattól vagy meghűléstől ered. Ez ellen legjobb a meleg takaró vagy az izzasztás.

— **Nagy lóvásár Érsekújvárott.** A nyitrai megyei Gazdasági Egyesület által a f. évben rendezendő XVI-ik nemzetközi nagy lóvásár, mint minden évben, ugy most is május hó első hétfőjén s a megelőző vasárnap délután vagyis május hó 1-én és 2-án fog megtartatni. A múlt évi vásáron eladatott 500 drb ló. A nyitrai megyei Gazdasági Egyesület lóvásárai leghíresebbek az országban. A hazai és külföldi lókereskedők leginkább itt szerzik be szükségleteiket. Lakások és istállók az érsekújvári rendőrkapitányi hivatalnál rendelkezhetők.

— **Melegség kályha nélkül.** Többször szükségessé vált, hogy egy hideg szobát vagy egy más fűtetlen térséget hamarosan bemelegíteni óhajtunk. Rendkívül olcsón és pillanatok alatt eszközölhető ez, mely leginkább nőtlenekek vagy hajadonoknak ajánlatos, kik (például) levélírásnál, fel és leöltözködésnél meleget akarnak, vagy olyanoknak, (betegeknek is) kik kényszerítve vannak éjjelenként az ágyat elhagyni, postafordultával felvilágosítást küld I kr. beküldése után (bélyegben) J. Lechemayer Temesvár, Stefánia-ut 16. saját ház Magyarországra.

Menyasszonyruha selyem 65 krtól

14 ft 65 krig méterenkint, — valamint fekete, fehér és színes **Henneberg-selyem** 45 krtól 14 ft 65 krig méterenkint — a legdivatosabb szövés, szín és mintázatban. **Privát fogyasztóknak** postabér és vámmentesen valamint házhoz szállítva, — mintákat pedig postafordultával küldenek.

Henneberg G. selyemgyárai (cs. és k. udvari szállító) Zürichben.

— Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Egyről-másról.

* **A fák magassága.** Dugjunk a földbe egy botot s rajzoljunk körül akkora sugarú ($\frac{1}{2}$ D) kört, mint maga a bot. Midőn a bot árnyéka a kört érinti, az akkora lesz mint a bot. Ugyanezen időben minden magas tárgy árnyéka egyenlő a saját magassággal.

* **Egy évi levélforgalom.** 1877-ben a föld kereségén 4000 millió levelet s levelező lapot szállítottak a postán, 1 napra esik 11 millió, s másodpercenként 127 drb. Európára 3.036.000.000 levél esik ezek közül, a többi így oszlik meg: Amerikára 160, Ázsiára 150, Ausztráliára 50, Afrikára 25 millió. A föld összes lakosságát 1300—1400 millióra tevé: ez évben esett egy emberre 3 levél.

* **Beethoven** midőn megsiketült, öreg napjaira nagyon barátságos és zárkózott volt, így minden ok nélkül elküldötte öreg szakácsnéjét és saját maga főzött, valahogy ment is neki, s midőn jól beletanult, barátjait meghívta ebédre. Kíváncsian várták az ebédet, melyet maga táltal fel az öreg ur. Mondják, hogy a leves olyan volt, hogy nem lehetett megenni s az egész ebéd nem embernek való volt. Senki sem evett, csak a házi ur fogyasztotta jó étvágyal. Megtudván Beethoven valamiként a kudarcot, visszafogadta a vén cselédet, de soha többé vendégeket nem hitt életében.

Irodalom.

* **Fatenyésztes** ezimel a földmivelésügyi min. kir. miniszterium kiadásában egy igen hasznos és hézagot pótló szakmunka jelent meg, melyet Molnár István orsz. gyümölcsészeti és fatenyészési miniszteri biztos irt meg. A mű megismerteti az olvasót a fatenyésztes egész anyagával, eszközeivel és teendőivel, továbbá népszerűen és behatóan foglalkozik a gyümölcs és egyéb fák szaporítása, nevelése, kezelése és ápolásával. Minden fatenyésztes és gyümölcstermelő nagy hasznát veheti ezen hasznos szakmunkának, de különösen nélkülözhetetlen kalauza lesz az a községi faiskola-kezelő tanítóknak, és a pomológiával foglalkozó lelkészeknek. A díszesen kiállított, 91 sikerült eredeti ábrával ellátott és 19 nyomott ivre terjedő könyv ára egy koronában lett megállapítva, hogy azt minél többen megszerezhessék. Ezen felül a miniszter meghatalmazta a nevezett miniszteri biztost arra is, hogy minden lelkész- és tanítóknak, ki e könyvért egyszerű levélben hozzá fordul — a művet ingyen megküldhesse.

Közgazdaság.

Magyarország állatállománya.

Szerfelett érdekesek ama adatok, melyek a legutóbbi állatszámolás alkalmával gyűjtöttek össze, s bár lapunk tere nem engedi, hogy ez érdekes statisztikai adatokkal behatóbban foglalkozzunk, mégis szükségesnek tartjuk, hogy ez adatoknak főbb vonásait bemutassuk.

Magyarország állatállománya 1884-ig leginkább a juhtartás megszorítása okából némileg hanyatlott, 1885-ig azonban 851.484 drb. számos marhával szaporodott a mi igen öröndetes jelenség.

Folytonos gyarapodást csak a szarvasmarha- és sertés állomány mutat fel, mely 1870 óta szarvasmarhánál 1.229.072, a sertéséknél 74% 2.753.785 drbot tesz, vagyis a szarvasmarhánál 26-, a sertésnél 74 százaléka a szaporulat. A lóállomány 1884-ig némi hanyatlást, azután határozott emelkedést mutat, mely 1870 óta 72.648 drbot tesz, illetve 4 százalékat. Feltűnő a juhállomány apadása; 25 év alatt az ország juhállománya 6.762.444 drbbal, vagyis 48 százalékkal apadt; olyan nagy ez az apadás a minő egyetlen egy államában sem fordult elő a kontinensnek. Szerencse, hogy a juhállomány óriási apadását nemcsak ellensúlyozza de jóval fölözi is a szarvasmarha állomány szaporulata, a melyre azonban megjegyzendő, hogy nem minden vidéken az országban volt a szaporulat egyforma, sőt az eltérések tekintetben nagyon is jelentékeny. Legnagyobb arányban a szaporodás az alföldön volt a hol némely megyékben a szaporodás 70 százalékat is kitesz, ellenben legcsekélyebb az észak-keleti felföldön, egyes megyékben csak 6 százalékat.

Nemcsak a létszám szaporodott azonban, de a fajta aránya is lényegesen megváltozott, mert míg 1870 ben az ország szarvasmarha állományának 810 százalékat tette ki a magyar-erdélyi szarvasmarha, addig ma csak 644 százalékat teszi ki, s míg a jelzett évben csak 797.503 drb, nyugati származású szarvasmarha volt az országban addig 1895-ben azok száma 1.940.303 drbra emelkedett, míg tehát az utóbbi 25 évben a magyar fajta szarvasmarha száma csak 28 ezer drbbal, addig a nyugati fajta szarvasmarha létszáma 1.250.000 drbbal szaporodott. A magyar-erdélyi szarvasmarha különösen az alföldön és az ország keleti részeiben van általában elterjedve ellenben a nyugati szarvasmarha melyek között a piros tarka a domináló — inkább az ország nyugati részeiben.

Habár állattenyésztésünk a juhtenyésztéstől eltekintve, 1870 óta öröndetes haladást tanusit, de mintnogy azóta a fogyasztási és gazdasági viszonyok is lényeges változást szenvedtek, az a kérdés merül fel, vajjon állattenyésztésünk azon arányban emelkedett-e, mely egyrészt a lakosság szaporodásának, másrészt a szántó föld fokozatos terjedésének megfelel?

Ezen kérdésre választ a következő adatok szolgáltatnak: Szarvasmarhaállomány 1870-ben 8.40 millió drb. 1884-ben 8.22 millió drb. 1895-ben 8.25 mil. drb. 1 négyszögkilométerre esik 1870-ben 39.000 drb. 1884-ben 29.400 drb. 1895-ben 23.000 drb. Lakosság 1870-ben 13.56 millió. 1884-ben 13.86 millió. 1895-ben 15.28 millió. Szántó föld kat. holdban 17.25 millió. 1884-ben 20.13 millió. 1895-ben 21.05 millió. 1000

lakosra esik 1870-ben 618 drb. 1884-ben 590 drb. 1895-ben 605 drb. Egy drb. szarvasmarhára esik 1870-ben 2.05 kat. hold. 1884-ben 2.44 kat. hold. 1895-ben 2.27 k. h.

Az állatlétszám emelkedése tehát nem tartott lépést sem a lakosság, sem a szántóföld szaporodásával s az állatállomány és szántóföld között jelenleg fennforgó arány különösen a talajerő fenntartása szempontjából egyáltalán nem tartható elegendőnek, s ez az oka, hogy országos termésátlagaink távolról sem kielégítőek.

Különösen kedvezőtlen a szántóföld és szarvasmarha közötti arány a mit, hogy annál jobban szembe tüntessük, megteszük az összehasonlításokat más országokkal:

1 drb. számos marhára esik	Belgiumban . . . 0.70 k. h
" " " " " " " "	" Angolországban 0.90 " "
" " " " " " " "	" Ausztriában . . . 1.70 " "
" " " " " " " "	" Franciaországban 2.20 " "
" " " " " " " "	" Magyarországon 2.27 " "

Nyugat-Európában tehát általában véve sokkal több állatot tartanak a szántóföld arányához, mint nálunk, s még azokivül aránylag legalább tízszer több műtrágyát is használnak fel, mint Magyarországon, s így nemcsak, hogy fenntartják a talajertőt de azt lényegesen gyarapítják is, s kétszer-nél is nagyobb átlagterméseket érnek el mint a miöket elérünk mi Magyarországon, a hol nemcsak hogy elegendő állatállomány nincs, de még a műtrágyák kiterjedtebb használatától is idegenkednek.

Reánk nézve ebből az a következtetés vonható le, hogy a műtrágyák kiterjedtebb használata mellett állattenyésztésünket még tetemesen fokozni kell. ha a növénytermelés és állattenyésztés között az okszerűség által parancsolt helyes irányt elérni akarjuk, s erre különösen azon vidékeknek van szükségük, melyeken mint pl. az alföldön is, az állattartás jóval az országos átlag alatt áll, a hol a számos marha 1 drb. jára nem 2.27 hanem három, sőt négy kat. hold szántóföld jut.

A Mauthner-féle hírneves konyhakerti és

virágmagvak zárt és hatóságilag védett csomagokban, a törvényesen bejegyzett medvevédjeggyel

1898

Vetés ideje: Augusztus és szeptember.

Ültetés távolsága: 15—20 cm.
Talaj minőség: Isztrágyázott.

Mauthner-féle magvak.

Aussaatzeit: August und September.
Pflanzweite: 15—20 Cm.
Bodenbeschaffenheit: Gut gedüngt.

valamennyi nagyobb fűszer és vaske-reskedésekben kaphatók.

A Budapesten Andrassy-ut 23. szám alatt létező Mauthner Ödön cég csakis olyan csomagoknál vállal teljes jótállást egészen friss és valódi magvakért, a mely csomagok ragasztva, a medve-ábrával és a Mauthner névvel jelölve, úgy a mint a mellékelt rajz is mutatja.

Egy féderes kocsi

kevessé használt állapotban jutányos áron eladó.
Hol? Megmondja e lap kiadóhivatala.

Specialista sörvkötőkben



Alapítva
1878.

Csász. és kir. osztrák magyar és belga kir. szabadalom!

Kitüntette Brüssel 1893. Arany-éremmel és diszokmánnyal.

Keleti-féle sörvkötő orvosi tekintélyek véleménye szerint a legelőkeltebb ezen nemből, nem csuszlik, nem gyakorol kellemetlen benyomást és eltávolítja célszerű szerkezeténél fogva az eddigi sörvkötők hátrányait.

Keleti-féle gummi-sörvkötő idomítható pe-lottával, szarvasbörvédővel és biztonsági övvel.
Arak: egyoldalú 6 ft.
kétoldalú 12 ft.

Készülnek ezenkívül: műtábak, műkezek, egyenestartók (Hessing, féle rendszer) otthopá-disi tűzők, has-kötők, görcsér harisnyák és mindenféle gummiárak.

Megrende-éseket pontosan és diszkrétan eszközöl

KELETI J. orvosi, sebészeti, mű-és kötszergyáros.

BUDAPESTEN. V. Koronaherczeg u. 17.

Sebészeti műszergyár: IV., ROSTÉLY-UTCZA 15.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Olcsó

fekete, lila és piros
író, piros és kék
másoló tinták.

Virágpapírok
minden színben.

Angol levélpapírok,
dobozokban.

ITATÓS.
SZÜRÖ, COPIR,
RAJZ, SZINES
ES CARTON
papírok.

Ragasztó gummi,
üvegekbeu.

PECSÉTVIASZ.

Az 1898. évre fali, salon
előjegyzési, tömb és közön-
séges naptárak, nagy vá-
lasztékban kaphatók

SZILBER JÁNOS
könyvkereskedésében.

1.000.000 Korona nyerhető. Egy millió

A 2-ik magy. kir. szabad.
osztálysorsjáték
ötven ezer nyereségének
jegyzéke.

A játékterv 9. §. szerint a legnagyobb
nyereség

1.000.000 Korona.
Egy millió

A nyereségek következőleg vannak
beosztva.

Nyereségek:	Korona:
1 á	600 000
1 "	400 000
1 "	200 000
2 "	100 000
1 "	90 000
1 "	80 000
1 "	70 000
2 "	60 000
1 "	40 000
5 "	30 000
1 "	25 000
7 "	20 000
3 "	15 000
31 "	10 000
67 "	5 000
3 "	3 000
432 "	2 000
763 "	1 000
1238 "	500
90 "	300
47350 "	200, 170 130
100, 80, 40 "	korona.

50,000 nyer. és 13.160,000 kor.
jutalom. ért
melyek hat osztályban kisorsoltatnak.

A 2-ik magy. kir. szab.

osztálysorsjátékban

a sorsolási program szerint egy millió koronát, tehát hal-
talmos összegű készpénzt nyer a legnagyobb nyereség
a játékterv 9. §. szerint, ennél fogva ezen osztálysorsjáték
nagyon előnyös nyeresési esélyeket nyújt; és pedig

100.000

eredeti sorsjegy

50.000

pénznyeresémet.

A sorsjegyek felének nyernie kell. Az összes 50,000
nyereség a melléke álló jegyzékben fel van sorolva és
a kormány ellenőrzése mellett hat egymásután következő
rövid időközben kisorsoltatik, midőn is a nyert összeg a
szerzésés nyereség készpénzben kifizetetik.

Eredeti sorsjegyeket következő eredeti áron adunk el

Egész	eredeti sorsjegy	6 frt — kr.
Fél	"	3 " — "
Negyed	"	1 " 50 "
Nyolczad	"	0 " 75 "

Az összegnek postautalványon való vétele után azon-
nal megküldjük a rendes eredeti sorsjegyet az első huzás-
bani érvényvel. Kívánatra utánvétellel is küldjük a sors-
jegyeket.

Minden sorsjegyküldeményhez az eredeti huzási
programot is megküldjük és minden huzás után vevőink
azonnal megkapják az eredeti huzási lajstromot.

Gyakran ezeket kockáztatnak merész vállalatokba,
a midőn a kilátásba helyezett nyereség nagyon kérdő-
ses. Ennél fogva kockáztatassunk egy sorsjegy vételével
aránylag oly csekély összeget, a mely által hirtelen nagy
tőkét nyerhetünk.

Sorsjegykészletünk nagyon csekély és gyorsan el-
fogyhat, tehát ajánljuk, hogy a rendelménnyel ne késünk
és kérjük azokat, lehetőleg azonnal, azonban mindenesetre
legkésőbb f. évi márczius 30-ig hozzánk beküldeni.

Fehér Lajos és társa

a m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusítói.
BUDAPEST, Gizella-tér 5. szám.